

Naam _____ Klas _____

Oefening 1

Ik verdeel de samenstellingen en ik schrijf de woorden in de vakken.

- 1 Na de zomer komen de herfstdagen.
- 2 de apostrof en het koppelteken
- 3 Je krijgt toch geen appelflauwte?
- 4 In ons bos staan veel dennenbomen.
- 5 Papa is nieuwsfotograaf.

- 6 Dokters hebben een beroepsgeheim.
- 7 Dat is een bruikkivors.
- 8 We gaan naar de namiddagvoorstelling.
- 9 Mazout zorgde voor bodemverontreiniging.
- 10 Mijn oom werkt voor een bouwbedrijf.

<u>herfst</u>	<u>katten</u>	<u>beren</u>
<u>nieuws</u>	<u>koppel</u>	<u>dagen</u>
<u>beroeps</u>	<u>appel</u>	<u>teken</u>
<u>bruil</u>	<u>dennen</u>	<u>bomen</u>
<u>kivors</u>	<u>namiddag</u>	<u>fotograaf</u>
	<u>voorstelling</u>	<u>bodem</u>
		<u>flauwte</u>
		<u>geheim</u>
		<u>verontreiniging</u>
		<u>bouw</u>
		<u>bedrijf</u>

Oefening 2

Ik maak samenstellingen die in de zinnen passen.

- kruis
- wieler
- morgen
- rots
- vuur
- strik
- dorp+s
- verkeer+s
- koeien
- schrik

- 1 De kruisspinnen weven een web.
- 2 Morgenochtend hebben we een toets.
- 3 Wie wint er de wielerwedstrijd?
- 4 De juf durft soms strikvragen stellen.
- 5 Op de autoweg zijn er veel verkeerongelukken.
- 6 We klauteren over de rotsblokken.
- 7 In kleine dorpen gaan kinderen naar dorpsscholen.
- 8 We leggen vers stro in de koeienstallen.
- 9 Die vrouw heeft vuurrode lippen.
- 10 Rond de weide staat er schrikdraad.

- ochtend
- spin
- blok
- ongeluk
- schol
- draad
- stall
- vrag
- wedstrijd
- rode

Fout? _____

Oefening 3

Ik schrijf de passende vorm van de woorden.

- nieuw Ik kocht nieuwe schoenen.
- toernooi Papa kijkt graag naar een voetbal toernooi.
- schreeuw Je moet niet zo schreeuwen.
- eng Dat was een enge film.
- vink Onder onze voederplank pikken twee vinke.
- pleidooi De advocaat houdt boeiende pleidooien.
- jongen Mijn broer is nog een klein jongetje.
- papegaai In de zoo vind je kleurrijke papegaaien.
- jank Die honden moeten niet zo janken.
- schuw Vossen zijn schuwe dieren.
- kieuw Vissen ademen door kieuwen.
- vermoeiend Het was een vermoeiende reis.
- geschenk Ik ontvang graag veel geschenken.
- zenuw Hij heeft gespannen zenuwen.
- flink Hij is de flinkste van de groep.

Fout? _____

_____

Oefening 4

Ik schik de woorden van oefening 3 alfabetisch.

<u>eng</u>	<u>kieuw</u>	<u>schuw</u>
<u>flink</u>	<u>nieuw</u>	<u>toernooi</u>
<u>geschenk</u>	<u>papegaai</u>	<u>vermoeiend</u>
<u>jank</u>	<u>pleidooi</u>	<u>vink</u>
<u>jongen</u>	<u>schreeuw</u>	<u>zenuw</u>

Oefening 5

Ik zoek in de woordenlijst het woord dat juist voor en juist na het woord komt.
Ik schrijf de woorden op.

1	<u>pony</u>	popcorn	<u>populair</u>
2	<u>voorkomen</u>	voorraad	<u>voortdurend</u>
3	<u>kou</u>	koud	<u>kous</u>
4	<u>enigszins</u>	enkelvoud	<u>enquête</u>
5	<u>augurk</u>	augustus	<u>Australië</u>
6	<u>kauw</u>	kauwen	<u>kazerne</u>
7	<u>wreken</u>	wrevel	<u>wriemelen</u>
8	<u>vreedzaam</u>	vriendschap	<u>vrij</u>
9	<u>liaan</u>	lichaam	<u>lid</u>
10	<u>onvrij</u>	ontbijt	<u>ontbijten</u>
11	<u>applaudisseren</u>	applaus	<u>aquarium</u>
12	<u>concentreren</u>	concert	<u>conclusie</u>
13	<u>productiviteit</u>	professor	<u>proficiat</u>
14	<u>yoghurt</u>	zand	<u>zebra</u>
15	<u>vrijheid</u>	vrouw	<u>vrouwelijk</u>

Oefening 6

Ik schik de woorden alfabetisch.

nieuw – nieuws – benieuwd – nieuwsgierig – vernieuwen – nieuwigheid

benieuwd

nieuws

nieuw

nieuwsgierig

nieuwigheid

vernieuwen

kandidaat – kapot – klei – kliniek – kabaal – kaal – kuchen – kritiek – konijn – kathedraal

kaal

klei

kabaal

kliniek

kandidaat

konijn

kapot

kritiek

kathedraal

kuchen

Oefening 7

Ik vul aan met d of t. Ik schrijf de woorden over.

1 Hoe dik is onze aar <u>d</u> kors <u>t</u> ?	<u>aardkorst</u>
2 We eten vanavond bloe <u>d</u> wors <u>t</u> .	<u>bloedworst</u>
3 Ze wonen in de hoof <u>d</u> straat <u>t</u> .	<u>hoofdstraat</u>
4 Dat is wel spo <u>t</u> goe <u>d</u> koop.	<u>spotgoedkoop</u>
5 Honder <u>d</u> duizen <u>d</u> bommen en granaten!	<u>honderdduizend</u>
6 In mei is het broe <u>d</u> tijd <u>d</u> .	<u>broedtijd</u>
7 Dat is een uitgestrekt gron <u>d</u> gebie <u>d</u> .	<u>grondgebied</u>
8 Benieuwd kijken ze in een tij <u>d</u> schrif <u>t</u> .	<u>tijdschrift</u>
9 Heb je je li <u>d</u> gel <u>d</u> al betaald?	<u>lidgeld</u>
10 Een koude noor <u>d</u> oostenwin <u>d</u> waait.	<u>noordoostenwind</u>
11 Bo lost een kruiswoor <u>d</u> raa <u>d</u> sel op.	<u>kruiswoordraadsel</u>

Oefening 8

Ik schrijf de samenstellingen over en vervang ♥ door d of t.

spor♥♥errein	Ze oefenen op het <u>sportterrein</u> .
bloe♥♥orstig	Die kwade hond gromt <u>bloeddorstig</u> .
bran♥♥eur	Die stevige deur is een <u>branddeur</u> .
winn♥♥icht	Dat huis is zeker <u>winddicht</u> .
po♥♥eksel	Op een confituurpot schroef je een <u>potdeksel</u> .
biljar♥♥afels	In dat café staan <u>biljarttafels</u> .
hoof♥♥oek	Sommige meisjes dragen een <u>hoofddoek</u> .
broo♥♥rommel	Mijn boterhammen zitten in een <u>broodbrommel</u> .
lan♥♥roepen	Bij het leger heb je lucht-, zee- en <u>landbroepen</u> .
blin♥♥oek	Met een <u>blinddoek</u> om kun je niets zien.
kas♥♥eur	De <u>kastdeur</u> staat open.

Fout? _____

Oefening 9

Ik schrijf de grondwoorden met cht op de juiste plaats.

dacht – acht – vracht – licht – nacht – zicht – tracht – wicht – plicht – bocht – richt – wacht

- Hij sluipt voor zicht ig en be dacht zaam naar de vijand.
- Hij rijdt langs bocht ige wegen door het schilder acht ige landschap.
- De man is mede plicht ig aan de overval op een vracht auto.
- Heb je mijn be richt jes ontvangen? Ik heb je bracht en te bereiken.
- Hij probeerde zijn even wicht te bewaren.
- Je kunt de politie niet laten komen omdat de nacht egaal te veel lawaai maakt.
- Door het noodweer is de ver licht ing onverwacht uitgevallen.

Oefening 10

Ik maak samenstellingen. Ik schrijf ze in de zinnen.

pech – auto – toe – architecten –
tand – tuin – chemie – hout –
lichaam+s – goochelaars

kunst – gejuicht – vogel –
technicus – bedrijf – architect –
bureau – kachel – pech – beweging

- Die pechvogel heeft veel tegenslag.
- De voetballers worden hardop toegejuicht.
- Syra tekent gebouwen in een architectenbureau.
- Die circusclown is bedreven in de goochelaarskunst.
- Iemand die een gebit maakt, is een tandtechnicus.
- Mijn tante werkt als laborante in een chemiebedrijf.
- Die tuin is ontworpen door een tuinarchitect.
- 's Winters steekt mama elke avond de houtkachel aan.
- Die man gaat te voet, want hij heeft autopech.
- Veel jongeren hebben nood aan meer lichaamsbeweging.

Fout? _____

Oefening 11

Ik schrijf de juiste vorm van de werkwoorden.

infinitief   stam

liggen	<u>lig</u>	ik	<u>lig</u>	Opa	<u>ligt</u>	in de sofa.
wachten	<u>wacht</u>		<u>Wacht</u>	jij?	Mama	<u>wacht</u> op papa.
wegen	<u>weeg</u>	ik	<u>weeg</u>	Hoeveel	<u>weegt</u>	hij?
leggen	<u>leg</u>	ik	<u>leg</u>	Rob	<u>legt</u>	het boek weg.
zuchten	<u>zucht</u>		<u>Zucht</u>	jij?	Wie	<u>zucht</u> daar?
lachen	<u>lach</u>	ik	<u>lach</u>	Jij	<u>lacht</u>	wel veel.
zeggen	<u>zeg</u>	ik	<u>zeg</u>	Hij	<u>zegt</u>	niet veel.

Oefening 12

Ik schrijf hier de woorden van de woordenhamster.

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Oefening 13

Ik luister goed en schrijf de woorden op.

- Mijn vriend ligt onder een lichtje.

Hij leest een handboek over techniek.
- Het hondje snuffelt aan de koienvlaaien.
- Mama sproeit het badschuim weg, droogt het kindje af, geeft hem een nachtzoen en legt hem in zijn bedje.
- De sneeuwwind beukt tegen het zinkende bootje.

Met angst wacht de bemanning op hulp.

Fout? _____

_____

Oefening 14

Ik vul aan met werkwoorden.

- Als je honger hebt, moet je eten.
- Als je dorst hebt, moet je drinken.
- Tijdens de rekenles gaan we rekenen.
- Een roman lezen we.
- Naar muziek luisteren we.
- Als er regenwolken aankomen, kan het regenen.
- Maar als het vriest, dan zal het niet regenen, maar sneeuwen.
- Als de wekker afloopt, moet ik opstaan.

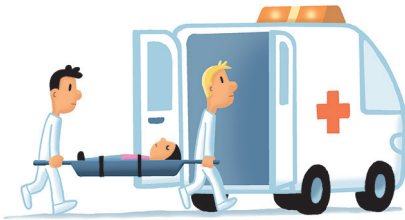
Werkwoorden zijn woorden die zeggen wat iets of iemand doet (een handeling), of wat iets of iemand overkomt of ondergaat (een toestand).

Oefening 15

Ik onderstreep alle werkwoorden.

uit 'Het fluistermeisje' van Inge Misschaert (Kameleonbieb)

Nu ligt Anna in het ziekenhuis. Buisjes en slangetjes en haar bleke gezicht op dat witte hoofdkussen. Ik kan er niet goed tegen, vrees ik. Ik probeer hier en daar de losse eindjes aan elkaar te knopen en uit te zoeken wat er precies is gebeurd.

'Zo verlegen', zuchtte Anna's moeder wat moedeloos toen de ambulanciers de draagberrie in de ziekenwagen duwden. 'Al van toen ze heel klein was. Met één vriendinnetje ging het nog wel en met ons ook. Maar meer dan één, dan klapt ze dicht, onze Anna. Net een oester.'

Toen kwam ze dichterbij mij staan. 'Ik ben blij dat jij haar vriendin bent, Louise. Echt blij.' Ze gaf me een klapje op mijn schouder dat ik uren later nog voelde.

Oefening 16

Ik vul de juiste persoonsvorm in.

De **persoonsvorm** en het **onderwerp** zijn beste maatjes. Als het onderwerp verandert van getal, dan verandert ook de persoonsvorm.

- Ik ben ziek. Wij zijn ziek.
- Kom je met me spelen? Komen jullie met me spelen?
- Papa werkt in de tuin. Ik werk in de tuin.
- De atleet loopt op de piste. De kinderen lopen om ter vlugst.
- De hagelbol viel door het glas. Ik viel op de grond. Hij viel ook.

Oefening 17

Ik onderstreep het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal. Als ik twijfel, denk ik aan de ja-nee vraag.

uit 'Het fluistermeisje' van Inge Misschaert (Kameleonbieb)

Ik bladerde daarnet in dit dagboek. Ik las de stukjes opnieuw en ik was boos. Niet alleen ben ik boos op Dina. Op wat ze Anna heeft aangedaan. Ik ben vooral boos op mezelf. Ik had Anna kunnen helpen. Maar ik zag niets, ik was totaal blind, ik deed niets!

Dina wordt vast van school gestuurd. Een klasgenoot sla je niet zomaar in elkaar. Maar ik voel me er niet goed bij. Wij lieten Dina en haar bende gewoon hun gang gaan. Dat was verkeerd. En nu is het te laat.

Oefening 18

Ik onderstreep het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal. Als ik twijfel, denk ik aan de ja-nee vraag. Tussen haakjes schrijf ik t.t. of v.t.

Sanne is lid van de pingpongclub (t.t.). Een training begint met opwarmen (t.t.). Je moet rond de pingongtafels lopen (t.t.). Soms vraagt de trainer om te huppelen op één been (t.t.). Vorige week sprongen we als kikkers in het rond (v.t.). Sanne botste tegen Berre (v.t.). Ze vielen allebei op de grond (v.t.). De anderen lachten (v.t.). We moeten hard werken van onze trainer (t.t.). Na het lopen doen we buikspieroefeningen (t.t.). En we eindigen met een spelletje tikkertje (t.t.). Meestal gebeurt dat buiten (t.t.).

Maar nu regent het pijpenstelen (t.t.). Dus beginnen we maar onmiddellijk met de echte pingongles (t.t.). De pa van Jade kon ook goed pingongen (v.t.). Hij was zelfs provinciaal kampioen (v.t.). Vroeger kwam hij soms meetrainen (v.t.).

Oefening 19

Ik onderstreep het onderwerp eenmaal. In welke persoon staat het onderwerp: 1, 2 of 3? Ik vul in.

Sanne speelt als eerste (3). Ik pingpong tegen Arne (1). Hij is een geducht tegenspeler (3). Maar ik win deze keer (1). Mijn rivaal is niet tevreden (3). 'Jij bent toch tevreden?' (2), vroeg mijn broer (3). 'Het kon beter (3)', zei ik (1). Ook de trainer zei dat (3). Die is ook niet vlug content (3).

Oefening 20

Ik schrijf de infinitief en de stam van de werkwoorden.

	infinitief	stam
1 Hij ligt in bed.	<i>liggen</i>	ik <i>lig</i>
2 Wie geneest mij?	<i>genezen</i>	ik <i>genees</i>
3 Mama vindt het goed.	<i>vinden</i>	ik <i>vind</i>
4 Pa sport veel.	<i>sporten</i>	ik <i>sport</i>
5 Gisteren bloedde ik.	<i>bloeden</i>	ik <i>bloed</i>
6 Wij zeggen niet veel.	<i>zeggen</i>	ik <i>zeg</i>
7 Het paard zweette enorm.	<i>zweeten</i>	ik <i>zweet</i>
8 Hij houdt van Ellen.	<i>houden</i>	ik <i>houd</i>
9 Ik word 12 jaar.	<i>worden</i>	ik <i>word</i>
10 Hij amuseerde zich goed.	<i>amuseren</i>	ik <i>amuseer</i>

Oefening 21

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

werkwoorden als werken, spelen, rusten en lopen

Ik schrijf wat ik hoor.

bereiken	Ik <i>bereik</i> de bestemming. Jij <i>bereikt</i> die ook.
bewerken	De boer <i>bewerkt</i> de grond. <i>Bewerk</i> jij dat stuk hout?
verdrinken	Je <i>verdrinkt</i> toch niet! Nee, ik <i>verdrink</i> niet.
verrassen	<i>Verras</i> je me? Wij <i>verrassen</i> haar.
verlangen	Ik <i>verlang</i> naar vakantie. Zij <i>verlangt</i> veel.

werkwoorden als antwoorden en vinden

Ik schrijf niet altijd wat ik hoor.

branden	Het <i>brandt</i> in de schuur. Het dak <i>brandt</i> helemaal af.
bloeden	Ik <i>bloed</i> . <i>Bloed</i> jij? Hij <i>bloedt</i> uit zijn neus.
worden	Ik <i>word</i> ziek. <i>Word</i> jij koning? Fien <i>wordt</i> groot.
rijden	Je <i>rijdt</i> te snel. Ik <i>rijd</i> rustig. <i>Rijd</i> je mee?
verwonden	Let op, je <i>verwondt</i> me! Hij <i>verwondt</i> zichzelf.
schudden	Hij <i>schudt</i> aan de takken. Ik <i>schud</i> met de zeef.

Fout? _____

Oefening 22

Ik schrijf het onderwerp en de persoonsvorm.

Er zijn meerdere antwoordmogelijkheden.

Oefening 23

Ik schrijf het onderwerp en de persoonsvorm.

Er zijn meerdere antwoordmogelijkheden.

Fout? _____

_____

Oefening 24**Ik schrijf de woorden in het meervoud of in de passende vorm.**woorden als **katten** ____ /12woorden als **beren** ____ /13

man – zaag – dik – tak – hoog – boom

Die mannen zagen de dikke
takken van de hoge bomen.

vaar – smal – boot – diep – groot – meer – kanaal – rivier

We varen met onze smalle boten
op diepe en grote meren, op
kanalen en rivieren.

kind – leer – lees – spel – ontdek – ver – land – nieuw – streek

De kinderen leren niet alleen lezen
en spellen. Ze ontdekken ook verre
landen en nieuwe streken.

hond – blaf – kat – blaas

Onze honden moeten niet zo blaffen en onze
katten niet zo blazen.

heb – druk – mens – zeg – praat – klets – zwans

Wat hebben die drukke mensen op tv toch te
zeggen over voetbal? Ze praten, ze kletsen en
ze zwanzen.Fout?
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____**Oefening 25****Ik schrijf de woorden in het juiste vak.**Brugge – dessert – premie – foto – tarra – bakkeleien – demonstreren – tralie – akkoord –
bedelaar – adressen – vaderlandsBruggedesserttarrabakkeleienakkoordadressenpremiefotodemonstrerentraliebedelaarvaderlands

Oefening 26

Ik **onderstreep** de **katten**stukjes met roze en de **beren**stukjes met groen.

Als alle mensen morgen katten waren,
hadden we dan met ons allen snorharen?

Kunnen de ene dan beter mussen pakken
 en zullen de anderen liever op hun gemakken
liggen slapen op takken van hoge bomen?
 Met halfopen ogen van lekkere prooien dromen.

Of maken katers dan legers en wordt de strijd aangeboden
 tegen blaffende, grommende, harige en woeste honden.

Of trekken we ons vredevol terug bij onze bazen,
lekker liggen rollen zonder bijten of blazen,
 op tijd brokken in potten en water in kommen,
 tegen de gordijnen en trappen opklimmen.

Of blijven we toch liever in allerlei kleuren: mensen
 die elkaar soms pesten, bevechten of het beste wensen.

Moeten we van poezen wel iets opsteken?
 Of houden we het liever bij berenstreken?

Oefening 27

Ik **schrijf** de woorden in het meervoud of in de passende vorm.

middelbaar – school – zit – vak – klaslokaal

In de middelbare scholen zitten we voor
 de verschillende vakken in andere klaslokalen.

kun – slim – bolleboos – uur – debatteer – vonnis – vel – oorlog – ver – werelddeel

Optv kunnen slimme bollebozen wren
debatteren en vonnissen vellen over
 de oorlogen in verre werelddelen.

trap – pedaal – span – vlug – arriveer – kun – regenvlaag

We trappen hard op de pedalen en spannen ons in
 om zo sneller of vlugger te arriveren. Zo kunnen we
 op tijd schuilen voor regenvlagen.

Oefening 28

Ik vul aan. Ik schrijf de woorden nog eens over.

De leenwoorden op de rode lijn, de andere woorden op de zwarte lijn.

l of ll sa l ade – sma ll ere – sa l amander – verva ll ensalade, salamander smallere, vervallenn of nn ba n aan – pa nn etje – alma n ak – du nn erebanaan, almanak pannetje, dunneret of tt na tt ere – ka t oen – na t uur – scha tt enkatoen, natuur nattere, schattenp of pp ka p ot – ka p itein – ra pp ort – kni p ogenkapot, kapitein rapport, knipogenb of bb ka b aal – kra bb en – verdu bb elen – ka b outerkabaal, kabouter krabben, verdubbelenm of mm ra mm el – ka m eel – A m erika – ka mm enkameel, Amerika rammel, kammen**Oefening 29**

Ik schrijf de woorden op de juiste plaats.

Bij woorden als banaan verdubbel ik niet.adoptie – apart – asiel – Canada – Japan – lavabo – macadam – radiator – sanitair – Arabisch – karakter – marathon – Marokkanen – parallelle1 Canada en Japan zijn twee landen.2 Het toilet en de lavabo zijn beide sanitair.3 Ze lopen een marathon.4 Trek twee evenwijdige of parallelle lijnen.5 De Marokkanen komen oorspronkelijk uit een Arabisch land.6 In onze klas is iemand uit Ethiopië wiens ouders asiel hebben aangevraagd.7 We gaan elk afzonderlijk of apart bij de dokter.8 Kinderen wettig aannemen is adoptie.9 De radiator verwarmt de kamer.10 Koppigheid is een karakter eigenschap.11 Weet jij dat macadam een synoniem is voor asfalt?

Oefening 30

Ik schik de woorden als banaan alfabetisch.

apart – Canada – parallel – carnaval – garage – lavabo – tabak – laboratorium – macadam – macaroni – radiator – salaris – sanitair – abonnement – Arabisch – asiel – Japan – atomen – karakter – Marokkanen – rabarber – adoptie – marathon – planeten

abonnement

garage

Marokkanen

adoptie

Japan

parallel

apart

karakter

planeten

Arabisch

laboratorium

rabarber

asiel

lavabo

radiator

atomen

macadam

salaris

Canada

macaroni

sanitair

carnaval

marathon

tabak

Oefening 31

Ik schrijf de juiste vorm van de woorden.

Ik denk aan de kattenstukjes en de berenstukjes.

duur – apparaat

dure

apparaten

kameel – hoog – poot

kamelen

op

hoge

poten

kanon – raket

kanonnen

schieten

raketten

bom – atoom

bommen

met

atomen

parasol

een klein

parasolletje

fabel – sigaret

allerlei

fabels

over het roken van

sigaretten

planeet

Saturnus en andere

planeten

amuseer

zich

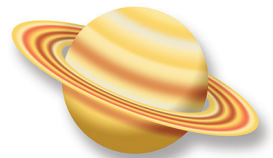
amuseren

aan zee

heet – radiator

hete

radiatoren

parallelogram

twee

parallelogrammen

vaar – kanaal

varen

op

kanalen

woon – paleis

wonen

in

paleizen

Fout?

Oefening 32

Ik schrijf de woorden op d of t op de juiste plaats.

geld – iemand – moed – boodschap – vloed – roet – ongeduld – steeds – gereedschap – nood – kruid – raadsel – onkruid – verstand – zand

- 1 Hij is erg gehaast. Hij zit in tijd *nood*.
- 2 Hij ziet het niet meer zitten. De *moed* zakt hem in de schoenen.
- 3 Van een ander kwaad spreken of *iemand* zwart maken.
- 4 Erg veel verdienen of *geld* verdienen als water.
- 5 Hij kan dat wel aan. Je kunt hem om die *boodschap* sturen.
- 6 Tegen de dood kun je niets doen. Er is geen *kruid* tegen gewassen.
- 7 Kritiek geven, maar je eigen fouten niet zien betekent hetzelfde als andermans tuintje wieden, maar je eigen *onkruid* niet zien.
- 8 Iets niet begrijpen of voor een *raadsel* staan.
- 9 Hoe ouder je wordt, hoe wijzer je wordt. Het *verstand* komt met de jaren.
- 10 De waarheid of het gevaar niet willen zien. Je kop in het *zand* steken.
- 11 Het lukt niet, je geraakt altijd maar achterop. *Steeds* verder van huis raken.
- 12 Je werkt beter met goed materiaal. Goed *gereedschap* is het halve werk.
- 13 Hij is erg vuil. Hij is zo zwart als *roet*.
- 14 Je kans niet laten voorbijgaan. Eb en *vloed* wachten op niemand.
- 15 Heel nieuwsgierig zijn. Trappelen van *ongeduld*.

Oefening 33

Ik luister goed. Ik schrijf de zinnen op.

- 1 *De kapitein is een slimmerd.*
- 2 *Hij heeft verstand van apparaten.*
- 3 *Wie asiel vraagt, moet geduld hebben.*
- 4 *Ananassen en bananen zijn benodigdheden voor fruitsalade.*
- 4 *Langs kanalen staat een zeldzaam kruid.*

Fout? _____

Oefening 34

Ik schik de woorden op b alfabetisch.

krab – schub – club – bib – rib – bieb – eb – rob – web – job – bob

<i>bib</i>	<i>eb</i>	<i>rob</i>
<i>bieb</i>	<i>job</i>	<i>schub</i>
<i>bob</i>	<i>krab</i>	<i>web</i>
<i>club</i>	<i>rib</i>	

Oefening 35

Ik vul de zinnen aan. Ik gebruik de woorden van oefening 34.

- Vloed is hoog water en *eb* is laag water.
- Een spin weeft een *web* om insecten te vangen.
- We zijn lid van een sport *club*.
- Boeken leen je in de *bib* of in de *bieb*.
- Wie nuchter zijn vrienden vervoert, is *bob*.
- Welk werk doe je of welke *job* heb je?
- De kreeft en de *krab* zijn schaaldieren.
- Een zeehond of een *rob* is een zoogdier.
- Een *schub* biedt vissen bescherming. Ze hebben er heel veel.
- Een dun gebogen been van je borstkas is een *rib*.

Fout? _____

Oefening 36

Ik schrijf enkele samenstellingen.

school + bieb	<i>schoolbieb</i>
vakantie + job	<i>vakantiejob</i>
zee + robben	<i>zeerobben</i>
varkens + ribbetjes	<i>varkensribbetjes</i>
club + speler	<i>clubspeler</i>
noord + zee + krabben	<i>noordzeekrabben</i>

Oefening 37

Ik schrijf de ei-woorden op de juiste plaats.

beitel
deinen
domein
dreigen
dweilen
eigenzinnig
elektriciteit
gerei
gewei
heimelijk
heirbanen
kapitein
karwei
kasseien
neiging
omheining
porseleinen
reiger
reiken
reinigen
Romeinen
schreien
spreiden
steigeren
steil
teil
vleien
weekeinde

- 1 De jongen valt met zijn fiets. Hij heeft pijn en moet hevig schreien.
- 2 De bootjes deinen op en neer op de golven.
- 3 Opa heeft geschuurd, nu moet hij nog dweilen.
- 4 Zaterdag en zondag noemen we het weekeinde.
- 5 Dat zijn breekbare porseleinen kopjes.
- 6 Een hert met een groot gewei kan gevaarlijk zijn.
- 7 Dat paard is erg wild. Het begint te steigeren.
- 8 We wandelen rond een groot gebied of domein.
- 9 Elektrische toestellen hebben elektriciteit nodig.
- 10 De beeldhouwer kapt in steen met een beitel.
- 11 De Romeinen legden heel wat wegen of heirbanen aan.
- 12 Langs de oever van een rivier staat stokstijf een reiger.
- 13 We beklimmen een steil pad naar de top van een berg.
- 14 Rond de weide staat een omheining met prikkeldraad.
- 15 Heb jij nooit de drang of de neiging om te snoepen?
- 16 Hij is koppig of eigenzinnig.
- 17 De wielrenners rijden holderdebolder over stroken kasseien.
- 18 Ik was mijn vuile voeten buiten in een teil water.
- 19 Om die voeten proper te maken of te reinigen gebruik ik zeep.
- 20 Je moet niet zo geniepig of heimelijk doen.
- 21 In Rome wonen Romeinen.
- 22 Heb je gereedschap of gerei voor dat zware karwei?
- 23 Mijn buurman is kapitein bij het leger.
- 24 Onze hond komt vleien, misschien wil ze geaaid worden.
- 25 In de turnles spreiden we de benen en reiken we met de handen tot aan de grond.
- 26 Mama en papa dreigen met een straf.

Oefening 38

Ik schrijf de woorden met **teit** op de juiste plaats.

mentaliteit – activiteit – agressiviteit – puberteit – nationaliteit – creativiteit

actief Er is een enorme activiteit op de bouwwerf.

creatief Om kunstenaar te zijn, moet je veel creativiteit hebben.

nationaal Wie van ons heeft de Belgische nationaliteit?

agressief Er is te veel agressiviteit op het voetbalveld.

puber In het secundair onderwijs komen we in de puberteit.

mentaal In onze club is er een gezonde mentaliteit.

seksualiteit – elektriciteit – identiteit – kwaliteit – majesteit – realiteit

over het geslachtsleven seksualiteit   hoogheid majesteit

stroom electriciteit   bekwaamheid kwaliteit

werkelijkheid realiteit   een identiteit skaart

Oefening 39

Ik maak woorden met het **achtervoegsel** heid.

bezorgd bezorgdheid   gezond gezondheid

over overheid   vrij vrijheid

sparzaam sparzaamheid   fier fierheid

verstrooid verstrooidheid   wijs wijsheid

Oefening 40

Ik maak afleidingen met **grondwoord** eigen en **achtervoegsels** aardig, lijke, zinnig, dom en aar.

Die grond is zijn eigendom. Hij is dus eigenaar.

Hij is vreemd of eigenaardig, maar hij kan ook koppig of eigenzinnig zijn.

De angst voor pijn is soms erger dan de eigenlijke pijn.

Ik maak afleidingen met **grondwoord** eind en **achtervoegsels** je, elijk, eloze en igen.

Willen we een eindje wandelen? Zal het beginnen of zal

het eindigen? Ze trekken door een eindeloze vlakte.

Nu zijn we eindelijk thuis.

Oefening 41

Ik vul aan met ei of ij en schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

- ei* ndigen   Vandaag _____ *eindigt* _____ de vakantie.
- r *ij* den   Mijn vriend _____ *rijdt* _____ op zijn nieuwe fiets.
- tw *ij* felen   _____ *Twijfel* _____ jij aan de waarheid?
- verl *ei* den   Oma _____ *verleidt* _____ ons met een lekker ijsje.
- ontb *ij* ten   Morgen _____ *ontbijten* _____ we in ons hotel.
- sch *ei* den   De omheining _____ *scheidt* _____ beide gronden.
- w *ei* geren   De man _____ *weigert* _____ met de politie mee te gaan.
- bestr *ij* den   Hij _____ *bestrijdt* _____ zijn grootste vijand.
- bevr *ij* den   Een merel is verstrikt. Ik _____ *bevrijd* _____ het vogeltje.
- pl *ei* ten   De advocaat _____ *pleit* _____ voor de beklaagde.

Oefening 42

Ik kies het woord dat in de zin past.

Bij een werkwoord schrijf ik de persoonsvorm.

Homoniemen: dezelfde uitspraak, een andere schrijfwijze en betekenis!

- leiden   lijden   Mijn vriend heeft pijn. Hij _____ *lijdt* _____ pijn.
- De monitor _____ *leidt* _____ de groep naar de bestemming.
- peil   pijl   Hij schiet met een _____ *pijl* _____ op het doel.
- Hoe hoog staat het _____ *peil* _____ van het water?
- bereiden   berijden   Wie _____ *berijdt* _____ dat wilde paard?
- Mama _____ *bereidt* _____ een heerlijke spaghetti.
- weide   wijde   De koeien grazen in de _____ *weide* _____.
- We kijken naar de _____ *wijde* _____ omgeving.
- reizen   rijzen   Mijn oom _____ *reist* _____ naar Zuid-Frankrijk.
- Het brooddeeg _____ *rijst* _____ dankzij de gist.
- eis   ijs   Ik _____ *eis* _____ dat je luistert.
- Wil je _____ *ijs* _____ als dessert?

Fout? _____

Oefening 43

Ik vul aan met ei of ij. Ik schrijf de woorden over.

spookr <u>ij</u> ders	<u>spookrijders</u>	oml <u>ei</u> ding	<u>omleiding</u>
onverm <u>ij</u> delijk	<u>onvermijdelijk</u>	zw <u>ij</u> gzaam	<u>zwijgzaam</u>
porsel <u>ei</u> n	<u>porselein</u>	t <u>ij</u> delijk	<u>tijdelijk</u>
r <u>ei</u> niging	<u>reiniging</u>	v <u>ij</u> andig	<u>vijandig</u>
woest <u>ij</u> nen	<u>woestijnen</u>	onbesch <u>ei</u> den	<u>onbescheiden</u>
breuken herl <u>ei</u> den	<u>herleiden</u>	<u>ei</u> genaardig	<u>eigenaardig</u>
w <u>ei</u> geraars	<u>weigeraars</u>	sp <u>ij</u> kers	<u>spijkers</u>
c <u>ij</u> feren	<u>cijferen</u>	bevr <u>ij</u> ding	<u>bevrijding</u>
enerz <u>ij</u> ds	<u>enerzijds</u>	anderz <u>ij</u> ds	<u>anderzijds</u>

Fout? _____

gel <u>ij</u> kz <u>ij</u> dige driehoeken	<u>gelijkzijdige</u>
vr <u>ij</u> et <u>ij</u> dsactivit <u>ei</u> ten	<u>vrijtijdsactiviteiten</u>
elektricit <u>ei</u> tspr <u>ij</u> zen	<u>elektriciteitsprijzen</u>
tap <u>ij</u> tr <u>ei</u> niger	<u>tapijtreiniger</u>
ber <u>ei</u> dingsw <u>ij</u> ze	<u>bereidingswijze</u>

Fout? _____

- We r ij den via een oml ei ding. De wacht ij d in de file l ij kt ei ndeloos.
rijden, omleiding, wachttijd, lijkt, eindeloos
- Je moet niet alt ij d zo tw ij felen. Dat is een vervelende ei genschap.
altijd, twijfelen, eigenschap
- De zw ij gzame kapit ei n versch ij nt op de brug en k ij kt naar de horizon.
zwijgzame, kapitein, verschijnt, kijkt
- Tegen de avond dr ij ven tal van z ei lboten de haven binnen.
drijven, zeilboten

Fout? _____

Oefening 44

Ik zoek woorden op tie en vul het rooster in.

										1	n	a	t	i	e														
										2	s	p	a	t	i	e													
										3	p	o	l	i	t	i	e												
										4	o	p	e	r	a	t	i	e											
										5	r	e	p	a	r	a	t	i	e										
										6	c	o	m	p	e	t	i	t	i	e									
										7	o	r	g	a	n	i	s	a	t	i	e								
										8	c	o	n	c	e	n	t	r	a	t	i	e							
										9	i	n	t	e	l	l	i	g	e	n	t	i	e						
										10	b	o	e	k	p	u	b	l	i	c	a	t	i	e					
										11	b	o	u	w	v	a	k	v	a	k	a	n	t	i	e				
										12	d	a	n	s	d	e	m	o	n	s	t	r	a	t	i	e			
										13	b	r	a	n	d	s	t	o	f	i	n	j	e	c	t	i	e		
										14	g	e	t	a	l	l	e	n	c	o	m	b	i	n	a	t	i	e	
										15	r	e	i	z	i	g	e	r	s	i	n	f	o	r	m	a	t	i	e

1 een land	9 het verstand
2 de ruimte tussen twee woorden	10 het publiceren van een boek
3 agenten	11 de jaarlijkse vakantie van de bouwvakkers
4 opereren	12 het demonstreren van dansen
5 repareren	13 het injecteren van brandstof
6 voetbalcom...	14 het combineren van getallen
7 iets organiseren	15 het informeren van reizigers
8 aandachtig zijn, zich concentreren	

Oefening 45

Ik schrijf de woorden over.

de kijkkast of de televisie	<u>televisie</u>	asiel	<u>asiel</u>
het besluit of de conclusie	<u>conclusie</u>	diesel	<u>diesel</u>
verbeelding of fantasie	<u>fantasie</u>	visum	<u>visum</u>
		museum	<u>museum</u>

Oefening 46

Ik zoek woorden die hetzelfde betekenen. Ik schrijf de synoniemen in de eerste kolom. In de tweede kolom schik ik de woorden alfabetisch.

conclusie – museum – discussie – traditie – agressie – station – depressie – defensie –
asiel – explosie – diesel – televisie – nationaal – fantasie – expressie

		alfabetisch
verdediging	<i>defensie</i>	<i>agressie</i>
ontploffing	<i>explosie</i>	<i>asiel</i>
verbeelding	<i>fantasie</i>	<i>conclusie</i>
aankomst treinen	<i>station</i>	<i>defensie</i>
uitdrukking	<i>expressie</i>	<i>depressie</i>
beeldscherm	<i>televisie</i>	<i>diesel</i>
van de staat, van het land	<i>nationaal</i>	<i>discussie</i>
verdrietig of neerslachtig	<i>depressie</i>	<i>explosie</i>
besluit	<i>conclusie</i>	<i>expressie</i>
brandstof	<i>diesel</i>	<i>fantasie</i>
toevlucht	<i>asiel</i>	<i>museum</i>
van gedachten wisselen	<i>discussie</i>	<i>nationaal</i>
geweld	<i>agressie</i>	<i>station</i>
gebruikelijk, gewoonte	<i>traditie</i>	<i>televisie</i>
tentoonstellingsruimte	<i>museum</i>	<i>traditie</i>

Oefening 47

Ik maak van de werkwoorden zelfstandige naamwoorden op tie.

opereren	De _____ <i>operatie</i> _____ is geslaagd.
combineren	Dat fietsslot heeft een _____ <i>combinatie</i> _____ van cijfers.
repareren	Wie zorgt voor de _____ <i>reparatie</i> _____ van dat toestel?
illustreeren	Dat is een mooie _____ <i>illustratie</i> _____.
informereren	Waar vinden we _____ <i>informatie</i> _____ over de stad Hasselt?
presteren	We zagen een hele mooie _____ <i>prestatie</i> _____ van onze club.
evalueren	Morgen krijgen we een toets of een _____ <i>evaluatie</i> _____ van spelling.
concentreren	Leren vraagt een goede _____ <i>concentratie</i> _____.

Oefening 48

Ik vul de versjes aan.

apotheek – thee – thermos – discotheek – thuis – thermometer – marathon – bibliotheek – enthousiast

Ga je mee op café?

Drink je koffie of thee?

Of wil je liever picknicken in het bos
en thee drinken uit de thermos?

Zelfs een muis
voelt zich daar thuis.

Boeken vind je in de bibliotheek,
medicijnen in de apotheek
en dansen doe je in een discotheek.

Veertig kilometer lopen, wie won
dit jaar de marathon?

Hopelijk wordt het voor de lopers niet heter,
anders springt de thermometer.

De winnaar was wel blij verrast.
Hij liep vol ijver, zo enthousiast.

Fout?

Oefening 49

Ik zoek woorden met th.

waar je medicijnen koopt apotheek

waar je boeken leent bibliotheek

belangrijke kerk kathedraal

40 kilometer lopen marathon

toneel theater

geen koffie thee

dit meet de temperatuur thermometer

dit houdt koffie warm thermosfles

Ik schrijf de woorden met th over.

apotheek apotheek

bibliotheek bibliotheek

kathedraal kathedraal

marathon marathon

thermosfles thermosfles

methode methode

thema thema

theater theater

Oefening 50

Ik schrijf woorden met wr.

Vind ik het woord niet of twijfel ik aan de schrijfwijze, dan zoek ik het op in mijn Loepje.

- 1 De brandweer sleept het (**a*) wrak van de kapotte auto weg.
- 2 Op zijn neus heeft hij een dikke (**a*) wrat.
- 3 Die melk smaakt zurig of (**a**) wrang.
- 4 Je doet me pijn. Je bent (**ee*) wreed.
- 5 Ik heb een gevoel van wraak. Ik koester (**o*) wrok.
- 6 Die man wou zich (**e***) wreken voor wat hem was aangedaan.
- 7 Hij is op zoek naar vergelding of (**aa*) wraak.
- 8 Klaas moet over zijn pijnlijke spieren (**ij***) wrijven.
- 9 Noor heeft spijt of (**oe*ing) wroeging.
- 10 De elleboog is een (ge*****) gewricht.
- 11 Mama is misnoegd, niet tevreden of (**e*elig) wrevelig.
- 12 Een gezond compostvat zit vol wormen die (**ie****en) wriemelen.
- 13 Met veel moeite kon hij de steen (los**i**en) loswrikken.
- 14 Varkens (**oe***) wroeten in de grond op zoek naar iets eetbaars.

Oefening 51

Ik maak samenstellingen.

elleboog – helikopter – wratten – wraak – gewricht – zwijn – wrijving+s – actie – wrak – hitte

- 1 Hoog in de bergen lag het uitgebrande helikopterrak.
- 2 Het wrattenzwijn wroet in de grond op zoek naar iets eetbaars.
- 3 De tennisser heeft een ontsteking in het ellebooggewricht.
- 4 De maffiabaas wou zich wreken. Hij plande een wraakactie.
- 5 Sommigen kunnen vuur maken door twee stokjes hout hard tegen elkaar te wrijven. Daardoor ontstaat immers wrijvingshitte.

Fout? _____

24 Focus Vergeet-mij-nietje 6: woorden met wr

Herdruk 2019/1041 – Bestelnummer 60 1021 5015 – ISBN 978 90 4862 270 2
 KB D/2015/0147/325 – NUR 191
 Auteur Erik Billiaert – Illustrator Nick Claes, Jan Heylen
 Verantwoordelijke uitgever die Keure, Kleine Pathoekeweg 3, 8000 Brugge
 RPR 0405 108 325 – © Copyright die Keure, Brugge

